

Debatt

Angående ett aktuellt sakkunnigärende

TOMAS ENGLUND

Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenkap
Örebro universitet

Hur skall avvägningen mellan mer eller mindre objektiva kriterier som omfattande publicering i välrenommerade internationella tidskrifter, handledning av doktorander till disputation etc. och den mer eller mindre subjektiva bedömningen av vetenskaplig kvalitet hanteras av sakkunniga? Givetvis skall det finnas ett rejält utrymme för det senare, om inte så vore kvalitetsbedömningen enbart ett resultat av kvantitet, men det måste också finnas gränser och ett utrymme för vetenskaplig pluralism med ett erkännande av att det finns olika vetenskapliga traditioner och sätt att skriva inom pedagogiken. Jag menar också att frågan om kvalitet, bedömning av vetenskaplig kvalitet, kräver en argumentation som är kontextualiserad.

Det ärende som här behandlas är en Uppsalaprofessur i pedagogik med sakkunnigbehandling under våren 2013. Sammanställningen av en s.k. tätgrupp om sju personer finner jag rimlig, men jag ställer mig mycket tveksam till hur denna tätgrupp snabbt och utan utförligare argumentation delas upp i en första tätgrupp om fyra sökande och en andra i praktiken akterseglad andra grupp om tre sökande. Vad jag finner mest anmärkningsvärt är att två sökande, som i och för sig är utmärkta unga forskare och professorsämnen, födda 1972 respektive 1971, placerats i denna första tätgrupp, då det klart framgår att dessa två just är relativt unga även som etablerade forskare i betydelsen att de skrivit sina avhandlingar 2005 och att de därefter primärt fördjupat sig i de teman som deras respektive avhandlingar behandlar. Än viktigare finner jag att det beträffande Christian Lundahl, som placeras på fjärde plats i rangordningen i den övre tätgruppen, här sägs att det ”tyngsta arbetet i Lundahls produktion är avhandlingen” från 2005 och att ”[S]vagheten i den vetenskapliga meriteringen är det

relativt ringa inslaget av internationell publicering” (en artikel tillsammans med Florian Waldow och ett bokkapitel). Lundahl har som sagt primärt fördjupat sig i avhandlingstemat och därvid producerat böcker på svenska. Beträffande Waldow är den internationella publiceringen mer omfattande och ”till delar bygger dessa vidare på avhandlingen” med ett ”intresse för hur diskurser migrerar och används i politiska sammanhang”. Waldow sägs av de sakkunniga vara ”i ett relativt tidigt stadium av sin karriär, vilket framgår av att hans habilitation inte var helt genomförd vid ansökans inlämnande” och hans handledningserfarenhet är liksom Lundahls mycket begränsad. Med dessa kritiska noteringar angående Lundahl och Waldow (hämtade från sakkunnigutlåtandet) vill jag på intet sätt förringa deras kompetens, utan endast påvisa vad jag finner vara det synnerligen tveksamma i den sammanvägda meriteringen, nämligen att nämnda två placeras i den övre tätgruppen och därmed före de tre sökande i den akterseglade gruppen.

Utan att gå in i detalj på meriterna hos de tre i den akterseglade gruppen så framgår tydligt att dessa tre vad gäller det jag inledningsvis kallat mer eller mindre objektiva kriterier som omfattande publicering i välrenommerade internationella tidskrifter, handledning av doktorander till disputation etc. mycket väl kan konkurrera med de sökande från den första tätgruppen och att de i flera avseenden överskrider framför allt de två nämnda från övre tätgrupp, dvs Lundahl och Waldow.

Är det då så att den vetenskapliga kvaliteten är så uppenbart olika mellan forskarna i de bägge grupperna att de kan grupperas på det sätt som nämnts? De tre forskarna i den akterseglade, andra tätgruppen med avhandlingar producerade 1994, 2000 och 2002 har samtliga tre mycket omfattande, såväl nationella som internationella publiceringar. Produktion därefter skulle alltså vara klart ”sämre” än de i den första tätgruppen, inklusive Lundahl och Waldow, trots en mångsidig produktion, mycket omfattande internationell publicering, handledning av doktorander etc.

Vetenskaplig kvalitet är givetvis svårbedömd och vi har väl alla våra preferenser och fördomar vad gäller hur vi värderar olika forskningsansatser, men kan det vara rimligt att rangordna en sökande med mycket begränsad internationell produktion och begränsat handledningsansvar före andra sökande med såväl omfattande internationell publicering i välrenommerade tidskrifter och i editerade volymer samt med ett flertal genomförda handledningsuppdrag? Är inte en etablerad internationell position byggd på publicering i välrenommerade internationella tidskrifter ett nödvändigt villkor för att idag rangordnas högt vid en ansökan till professur? Det skulle varit intressant om de sakkunniga här motiverat sina ställningstaganden tydligare, då de ’objektiva kriterierna’ så uppenbart är otillräckliga och talar emot den uppdelning av tätgruppen i två åtskilda grupper som nu gjorts.